

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - Mozaïek te HUMBEEK

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 5629
Instelling Gemeentelijke Basisschool - Mozaïek
Directeur Rudi BUGGENHOUT
Adres Nachtegaallaan 5 - 1851 HUMBEEK
Telefoon 02-269.59.75
Fax 02-269.96.79
E-mail directie@gbs-humbeek.telenet.be
Website <http://www.gbs-mozaiek.be>

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Grimbergen
Adres Prinsenstraat 3 - 1850 GRIMBERGEN

Scholengemeenschap Gemeentescholen Grimbergen
Adres Nachtegaallaan 5 - 1851 HUMBEEK
CLB Vrij CLB Noordwest - Brabant
Adres Spiegelstraat 1 - 1730 ASSE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 03-06-2013, 04-06-2013, 06-06-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 06-06-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 26-06-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Ann Brys
Teamleden Leen Willems
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Professionalisering	15
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	15
4.2 Evaluatie.....	15
4.2.1 Rapporteringspraktijk	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?.....	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	18
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	19
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	19
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool De Mozaïek is rustig gelegen in het landelijke Humbeek, een deelgemeente van Grimbergen. Samen met de drie andere gemeentelijke basisscholen van Grimbergen vormt ze een scholengemeenschap. De campus is ruim en beschikt over een aantrekkelijke infrastructuur. De leerlingen komen vooral uit de buurt. Na een periode van directiewissels en interne spanningen lijkt het team een nieuwe start gemaakt te hebben. Een actieve oudervereniging en andere betrokkenen ondersteunen de school.

Tijdens de doorlichting onderzocht de inspectie de onderwijskwaliteit van enkele leergebieden. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling voldoet muzische vorming. De onderwijskwaliteit van Nederlands daarentegen is in beide afdelingen ontoereikend. Daarnaast werden de deskundigheidsbevordering, de rapporteringspraktijk en het algemeen beleid onderzocht. Tenslotte controleerde de inspectie of de school de onderwijswetgeving respecteert en of het welzijnsbeleid voldoet. Het resultaat van deze laatste twee onderzoeken is positief.

Het leiderschap van de directeur wordt aanvaard en sterk gewaardeerd door de meeste teamleden. Samen met het zorgteam voert hij een beleid waarbij hij rekening houdt met de draagkracht van de teamleden, maar toch een gestage verhoging van de onderwijskwaliteit tot doel heeft. De voorgelegde visieteksten blijken geen groot draagvlak te hebben. Ze zijn niet richtinggevend voor de onderwijspraktijk. Stilaan heeft het beleid oog voor een meer systematische interne kwaliteitszorg.

De kleuterafdeling hanteert een digitaal systeem voor het selecteren van leerplandoelen. Het gebruik ervan leidt nog niet tot een doordacht, doelgericht en breed aanbod. Het team bewaakt in mindere mate of het de verschillende leergebieden en –domeinen voldoende en evenwichtig aanbiedt. In de praktijk blijken er voor de kleuters voldoende frequent, gevarieerd en met gradatie muzische activiteiten te zijn. Daarom beoordeelt de inspectie dit leergebied positief.

Voor Nederlands is dat niet het geval. De taalvaardigheidsontwikkeling van de kleuters krijgt te weinig impulsen. Er zijn niet voldoende doelgerichte en gevarieerde activiteiten ter zake. Bovendien is de hoeken- en klasinrichting in de meeste gevallen niet sterk stimulerend of ondersteunend voor de talige ontwikkeling van de kleuters. Het team mist daartoe een gedragen visie op en afspraken over taalvaardigheidsonderwijs. Het team maakt werk van de evaluatie van de ontwikkeling van de kleuters, maar die heeft weinig impact op de eerstelijnszorg. De tweedelijnszorg daarentegen is meer doelgericht.

De lagere afdeling maakte recent een traject door om het leerplan muzische vorming in haar onderwijspraktijk te implementeren. Het resultaat ervan is uitermate succesvol. In een relatief korte tijd evolueerde het aanbod van muzische vorming in de meeste groepen tot breed, doelgericht en evenwichtig. Dit proces dient verder gezet te worden, met evaluatie ervan en zonodig met bijsturing en/of coaching. Het team staat nu nog voor de opdracht om een doelgerichte, valide en betrouwbare leerlingenevaluatie te ontwikkelen en daarnaast een transparante rapportering.

Het onderwijs in Nederlands scoort onvoldoende. Onderwijsleerpakketten ondersteunen de gradatie in het aanbod, maar er blijken onevenwichten te zijn. De leerplandoelen uit de domeinen luisteren, spreken en functioneel schrijven worden te weinig doelgericht gepland en passend geëvalueerd. Het aanvankelijk, technisch en begrijpend leesonderwijs is niet doeltreffend. Teveel leerlingen vorderen te traag in hun leesontwikkeling. Nochtans doet de school heel wat inspanningen om het leesplezier te bevorderen. Lovenswaardige initiatieven, maar ze volstaan niet. In zowat alle leerjaren gaat er (te)veel onderwijstijd naar spellingonderwijs. Ook de eerstelijnszorg voor leerlingen met leermoeilijkheden voor Nederlands kan doelgerichter en planmatiger.

De lagere afdeling werkt aan de ontwikkeling van een nieuw, digitaal rapport. De geplande wijzigingen en bijsturingen zijn ongetwijfeld waardevol, maar missen gedeeltelijk hun doel als de vragen omtrent evaluatie niet eerst zijn uitgeklaard. De school gaat nu productgericht en pragmatisch te werk, eerder dan een proces van visieontwikkeling te doorlopen.

De meeste professionaliseringsacties komen tegemoet aan reële noden. Toch blijken ze vaak weinig doeltreffend te zijn omdat er voor de implementatie ervan geen afspraken zijn. De individuele autonomie hierbij is (te) groot. Daarnaast ontbreken coaching, feedback en bijsturingen op school- en klasniveau. Het implementatietraject van muzische vorming is een positief tegenvoorbeeld. De kleuterafdeling mist professionalisering en coaching die gelinkt zijn aan haar specifieke noden.

De inspectie sluit deze doorlichting af met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school krijgt drie schooljaren de tijd om haar tekort voor Nederlands in beide afdelingen weg te werken. Het inspectieteam heeft er alle vertrouwen in dat de school hierin zal slagen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft in onvoldoende mate de ontwikkelingsdoelen Nederlands na. De planning ondersteunt te weinig een doelgericht aanbod. De kleuterafdeling bewaakt onvoldoende de volledigheid van en het evenwicht in het aanbod. De klas- en hoekeninrichting geven te weinig talige impulsen als ondersteuning van een functioneel taalvaardigheidsonderwijs. De eerstelijnszorg is weinig doelgericht en heeft maar beperkt oog voor rendement op korte en middellange termijn.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen muzische vorming na. Hoewel in de planning weinig oog is voor een volledig en evenwichtig aanbod, blijkt in de praktijk een brede waaier aan muzische activiteiten aangeboden te worden.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: Nederlands

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuterafdeling hanteert een digitaal systeem van de onderwijskoepel voor het selecteren van leerplandoelen. Het gebruik ervan leidt vooralsnog niet tot een doordacht, doelgericht en breed aanbod. Doelen worden vrij lukraak per thema geselecteerd. De relatie tussen de geselecteerde doelen en de aangeboden activiteiten is vaak diffuus. Op het niveau van de week- of themapanning is er geen bewaking van een evenwichtig aanbod van leergebieden en domeinen. Vooral voor Nederlands leidt dit tot een onevenwicht en hiaten in het aanbod. Ook het zeer beperkte gebruik van bronnenmaterialen is de oorzaak van verschraling. De aandacht voor de ontwikkeling van het fonemisch bewustzijn in het kader van ontluikende geletterdheid is positief. Toch dient er over gewaakt te worden dat schriftelijke taken niet de plaats innemen van het spelend leren. Het taalgebruik van de leerkrachten is voorbeeldig. Voor muzische vorming is het aanbod voldoende gevarieerd, vooral vanuit het intuïtief aanvoelen van de klasleerkrachten. Het schoolfeest gaf aanleiding tot interessante en rijke activiteiten en muzische belevingen. De visie van het leerplan is weinig gekend. De kleuters krijgen in de meeste groepen voldoende kansen tot exploreren en experimenteren, maar reflecteren over de activiteit of over het product ervan is nog niet ingeburgerd. De voorgelegde visieteksten en afspraken zijn niet richtinggevend voor het aanbod en de aanpak. Mede daardoor zijn er in de praktijk belangrijke verschillen per klas. Zo zijn er bij de oudste kleuters grote verschillen in het aantal en de soort van talige impulsen in de hoeken. Het is onaanvaardbaar dat kleuters in die mate afhankelijk zijn van de visie en aanpak van individuele leerkrachten. De themakeuze is vrij traditioneel. Af en toe zijn er door een extern aanbod of via een goed kinderboek vernieuwende keuzes, maar dit leidt onvoldoende tot een duurzame kwaliteitsontwikkeling omdat het teveel op toevallige factoren berust.

Curriculum Eet- en sanitaire momenten nemen teveel onderwijstijd in beslag. Voor muzische

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

vorming is er voldoende onderwijstijd voorzien. Voor Nederlands is dit sterk afhankelijk van het thema. Er zijn weinig afspraken die het klasmanagement ondersteunen, bijvoorbeeld over de aanduiding van en de keuze van kleuters voor hoeken; over klassikale activiteiten in de onthaalhoek en de duurtijd ervan; over de inrichting van de klas met het oog op eetmomenten; over het gebruik van de mezzanines...

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De school beschikt over weinig bronnenmaterialen. De autonomie van de kleuteronderwijzeressen voor de keuze en het gebruik ervan is bijzonder groot. Sinds kort beschikt de school over een aantal tablets. Het gebruik ervan is facultatief. Slechts weinig speelleerhoeken zijn optimaal verrijkt met werkelijkheidsgerichte en uitdagende materialen die de kleuters uitnodigen om hun taal- en muzische ontwikkeling te verdiepen of te stimuleren. De stoffering van de boekenhoeken en de presentatie van de boeken is wisselend, maar is in verschillende klassen beperkt en weinig uitnodigend. Bij de oudste kleuters wordt het aanbod uitgebreid door geregelde bezoeken aan de openbare bibliotheek. Over de inrichting en/of de stoffering van een luisterhoek zijn er geen afspraken. De kleuterafdeling heeft een abonnement op digitale prentenboeken, maar het gebruik ervan is eerder beperkt. Een systematische en doelgerichte talige verrijking van de hoeken is nog geen verworvenheid. De school ontwikkelde een aantal verteltassen, maar aarzelt om die met kleuters mee te geven door enkele negatieve ervaringen. Een mooi initiatief om de talige ontwikkeling van kleuters te stimuleren en de betrokkenheid van ouders te verhogen, verliest daardoor deels zijn effect. De kleuterafdeling doet geregeld een beroep op de ouders om bepaalde materialen te verzamelen.

Materieel beheer
Infrastructuur

Meerdere klassen geven een rommelige en weinig gestructureerde indruk. De toegang tot de mezzanines is zowel voor kleuters als voor leerkrachten niet evident. De binnen- en buitenruimte geven ruime kansen tot exploratie en bewegingsexpressie.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem

Het kleuterteam observeert en screent zijn kleuters geregeld voor verschillende aspecten van Nederlands en in enige mate van muzische vorming. Voor Nederlands zijn de vooropgestelde criteria voldoende duidelijk. Voor de oudste kleuters hanteert de kleuterafdeling een observatie- en screeningslijst die gebaseerd is op een instrument van de koepel. Alle kleuters krijgen een logopedisch onderzoek.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beeldvorming van de kleuters is ruim. De occasionele en gerichte observaties, samen met het logopedisch onderzoek en de kindbesprekingen geven een goed beeld van de ontwikkeling van de kleuter. Er is daarbij ook aandacht voor sociale en emotionele aspecten. Vooral de verslaglegging daarvan en de planning van de tweedelijnszorg zijn transparant. Voor de eerstelijnszorg is dat veel minder het geval. Een doelgerichte differentiatie in de klas met een extra aanbod van taalstimulerende materialen en activiteiten is zeer beperkt. De leerkracht van het eerste leerjaar staat mee in voor zorginterventies bij de oudste kleuters. Onder meer bij deze activiteiten bestaat het gevaar van didactische vervroeging. Voor anderstalige kleuters hanteert de school een lijst van basiswoordenschat met pictogrammen. Ze betreft daar ook de ouders bij. Het zorgteam organiseert geregeld poppenspel. Preteaching aan taalarme of anderstalige kleuters is niet sterk ingeburgerd.

Professionalisering

De kleuterafdeling mist teamgerichte nascholingen gelinkt aan haar specifieke

Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	noden en de implementatie ervan. Door contextuele omstandigheden was de coaching en opvolging van klasleerkrachten de laatste jaren beperkt. De bereidheid voor overleg en het delen van expertise is aanwezig. Het zorgteam komt aan deze noden gedeeltelijk tegemoet, maar krachtigere maatregelen zijn noodzakelijk, opdat de kleuterafdeling haar maatschappelijke opdracht blijvend kan vervullen.
--	---

Visieontwikkeling	Een specifieke visieontwikkeling op het niveau van de kleuterafdeling ontbreekt. Nieuwe inzichten, materialen en impulsen van onder meer de Vlaamse overheid in het kader van talenbeleid, zijn weinig gekend door de teamleden.
--------------------------	--

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt in onvoldoende mate de eindtermen. Het leerplan is slechts beperkt het referentiekader voor het plannen en bewaken van de volledigheid van en het evenwicht in het aanbod. Algemeen krijgt het spellingonderwijs een té zwaar accent, ten nadele van de communicatieve vaardigheden (spreken, luisteren, functioneel schrijven). Een doelgerichte, valide, evenwichtige en representatieve evaluatie van deze vaardigheden ontbreekt. Taalbeschouwing is vrijwel beperkt tot taalsystematiek. Het leesonderwijs rendeert niet optimaal.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i>	Twee onderwijsleerpakketten zijn voor het team de belangrijkste referentiekaders voor het plannen van het aanbod, een voor het eerste leerjaar en een voor de andere leerjaren. Het consequent gebruik ervan is niet algemeen. De richtlijnen van de respectieve handleidingen over het tijdgebruik worden niet strikt gevolgd. Enkele leerkrachten compenseren de niet gegeven lessen en activiteiten door een ander aanbod. In zowat alle leerjaren ligt een sterk accent op spellingonderwijs. De geïsoleerde aanpak hiervan verhindert de transfer naar andere domeinen. Bij de jongste leerlingen gaat de aandacht vooral naar het aanvankelijk lezen. Toch zijn de resultaten daarvan minder bevredigend. Ook in de hogere leerjaren vorderen verschillende leerlingen traag in leesvaardigheden. Het aanbod van doelgericht luisteren, spreken en functioneel schrijven zijn op het niveau van de lagere afdeling ondermaats. De bovenbouw geeft een beter beeld dan de onderbouw, maar ook daar is de aandacht voor variatie in oefeningen, tekstsoorten, groeperingsvormen... nog niet optimaal. Taalbeschouwing krijgt in de meeste groepen een vrij enge invulling. Vooral taalsystematiek komt aan bod. Voor interculturele gerichtheid en strategieën zijn er veel minder systematisch gerichte oefenkansen. In het kader van het voorleesproject van de zesdeklassers daarentegen komen strategische vaardigheden uitdrukkelijk aan bod. De onderwijsleerpakketten ondersteunen de verticale samenhang en de gradatie. Onder meer met geregelde bezoeken aan de openbare bibliotheek, een interne uitleendienst voor de middagpauze en voorleesactiviteiten, zet de school in op leesplezier. De klasbibliotheken zijn naar inhoud en presentatie wisselend van kwaliteit.
---	--

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Klasmanagement</i>	Het actief leren wordt in een aantal groepen bemoeilijkt door een overwegend. leerkrachtgestuurde en klassikale aanpak. Occasioneel groeps- en partnerwerk corrigeert dat beeld, maar algemeen zijn de kansen tot zelfsturing van de leerlingen beperkt.
--	--

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende eigentijdse leermiddelen. De digitale borden en de tablets zijn recente en interessante aanvullende media. In verschillende
--	---

groepen vormt de aanwending ervan een effectieve meerwaarde in het onderwijsleerproces.
 Voor de verschillende leesoefenvormen heeft de lagere afdeling geschikte materialen.
 Verouderde boeken in de klasbibliotheken dienen verwijderd te worden.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig / representatief</i> <i>Gericht op bijsturing</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Om de vorderingen van de leerlingen op te volgen, baseren de leerkrachten zich op methodegebonden toetsen, genormeerde testen voor spelling en technisch en begrijpend lezen en op de netgebonden eindproeven. De resultaten van de methodegebonden toetsen zijn er vooral op gericht om de rapportering te stofferen. Tot een bijsturing of differentiatie of tot een planmatige remediëring leiden ze in mindere mate. De evaluatie van de verschillende domeinen gebeurt niet evenwichtig. Dit blijkt uit een overaccentuering van spellingtoetsen en een minimale aandacht voor communicatieve vaardigheden. Het team is er zich van bewust dat de evaluatie van deze vaardigheden niet voldoet. Verschillende leerkrachten experimenteren met alternatieve vormen, maar evengoed zijn er sterk verouderde luistertoetsen, stereotiepe spreekbeurten en schrijfpoddrachten die zelden geoefend werden. De feedback die leerlingen krijgen geeft hen vaak weinig handvaten om te leren en te ontwikkelen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Toetsresultaten leiden vaak tot klassikale remediëring. De verbetering van fouten is geregeld een huistaak. Nochtans kunnen verbeteringen aangewend worden als belangrijke leermomenten. Kansen daartoe gaan verloren. Voor de verbetering van spellingfouten maken leerkrachten geen onderscheid tussen regel- en hoorwoorden. Daardoor verhoogt het inzicht van leerlingen in de toepassing van spellingregels niet. Fouteninventarissen en –analyses van tussentijdse toetsen komen zelden voor. Dat beperkt de kansen tot een doelgerichte remediëring en differentiatie in instructie en inoefening. De eerstelijnszorg schiet daarin tekort. Geregeld krijgen kinderen, ook heel jonge leerlingen, extra huis- en vakantiewerk. Toch zijn er ook initiatieven waarbij klasdoorbrekend gedifferentieerd en remediërend gewerkt wordt. De toetsresultaten van genormeerde toetsen worden wel geanalyseerd. Na het MDO wordt door het zorgteam tweedelijnszorg opgezet of worden leerlingen doorverwezen naar externe hulpverleners. De school doet inspanningen om informatie uit te wisselen met deze therapeuten. Resultaten van leesvaardigheidstoetsen worden aangewend voor de samenstelling van leesgroepjes en de verdeling van materialen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	De meerdaagse nascholing van enkele teamleden over klasinterne differentiatie leidde tot enkele geïsoleerde acties. Op het niveau van de lagere afdeling zijn er geen plannen of sporen van een implementatietraject. Door de teamgerichte nascholing over het vernieuwde leerplan taalbeschouwing vulden leerkrachten hun aanbod van taalsystematiek aan. Andere aspecten van het vernieuwde leerplan waren nauwelijks het voorwerp van overleg of van bindende afspraken.
Visieontwikkeling	De resultaten van genormeerde en externe toetsen leiden maar beperkt tot een bijsturing van het aanbod of gerichte professionalisering.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen. Het team maakte succesvol een professionaliserings- en implementatietraject door. Dit resulteert in functionele planningsdocumenten en de realisatie van een doelgericht, breed en evenwichtig aanbod. Vernieuwende werk- en organisatievormen geven zowel leerlingen als leerkrachten kansen om hun muzische talenten verder te ontwikkelen.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Brede harmonische vorming

Actief leren

Het leerplan is het referentiekader voor het plannen van het aanbod. De leerkrachten hanteren lesfiches waarop het gekozen domein vermeld is naast accenten van de les/activiteit en de geselecteerde leerplandoelen. Hoewel het een afspraak is om dit voor elke les te doen, slaagt een aantal leerkrachten hier nog niet in. Zij kunnen slechts enkele fiches voorleggen. Anderen doen dit consequent en vullen ze zelfs aan met foto's van aspecten van het muzisch proces en van het product. Een voorbeeld van goede praktijk! Vooral in de bovenbouw blijkt dat het streven naar een evenwichtiger, breder en vollediger aanbod gerealiseerd is. In de eerste graad is er een beperkter en eenzijdiger aanbod.

Bij de aanvang van het implementatietraject van het leerplan muzische vorming hanteerde het team een visueel kader van de koepel voor de bewaking van het evenwicht in het aanbod. Deze werkwijze bood een efficiënte ondersteuning, maar wordt niet meer gebruikt.

Een oplijsting van de gemaakte fiches voor een evaluatie van het aanbod op niveau van de lagere afdeling is nog in aanzet.

Het schoolfeest was de aanleiding voor een klasdoorbrekende atelierwerking waarbij kinderen (en leerkrachten) hun talenten optimaal konden inzetten. Alle participanten ervoeren deze werkwijze als verrijkend en stimulerend.

De visie van het leerplan over creëren, beschouwen en reflecteren heeft nog geen systematische invulling. Sommige leerkrachten hebben hier oog voor, bij anderen zijn er vooral leerkrachtgestuurde activiteiten met de nadruk op een (zowat uniform) product.

Onder meer een muzische week in samenwerking met externe organisaties en een vrij podium verrijken het aanbod.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over de nodige leermiddelen voor een breed ingevulde muzische vorming.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig / representatief

De school is er zich van bewust dat een doelgerichte en evenwichtige evaluatie nog een belangrijk werkpunt is. Enkele leerkrachten experimenteren met alternatieve evaluatievormen, zoals groeps- en peerevaluatie.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Zorg

Leerkrachten stimuleren minder sterke leerlingen voor een of meerdere domeinen vooral met aanmoedigende feedback. Bij groepsopdrachten streven de leerkrachten naar heterogene groepen zodat leerlingen elkaar kunnen ondersteunen en zij kunnen leren van elkaar.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Nascholingen

Interne expertise

De professionaliseringsacties in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst hebben een sterke impact op de onderwijspraktijk. Ze leidde tot inzicht en afspraken voor een brede en doelgerichte aanpak. Verdere

evaluatie, opvolging en eventuele bijstellingen zijn en blijven een noodzaak.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	neen
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja

Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid.

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Motivering

De school evolueert naar een nascholingsbeleid waarin ze op planmatige wijze nascholingen linkt aan noden van het team. Het kennen en toepassen van het leerplan muzische vorming is daar het belangrijkste voorbeeld van. Weliswaar gebeurt dit nog op korte termijn. Mede door het wisselend leiderschap van de afgelopen jaren ontwikkelde de school nog geen (middel)langetermijnvisie ter zake. Op het niveau van de scholengemeenschap worden geregeld gezamenlijke keuzes gemaakt. De behoeftenanalyse op dit beleidsniveau levert prioriteiten op voor alle scholen, zoals de introductie van nieuwe (deel)leerplannen. Voor de kleuterafdeling worden eerder zelden specifieke noden in kaart gebracht en aansluitend nascholingen georganiseerd. Om de vooropgestelde doelen te bereiken gaat de school in op het nascholingsaanbod van de pedagogische begeleidingdienst en occasioneel ook van andere organisaties. Leerkrachten getuigen dat ze schoolintern voor het implementeren van ICT kunnen rekenen op hulp en advies van de ICT-coördinator. Hij voorziet ook in een regulier aanbod. Het zorgteam ondersteunt en informeert leerkrachten bij leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden en stoornissen. Informeel is er heel wat collegiale consultatie.

Tot voor kort had de school weinig formele aandacht voor de effecten van verschillende professionaliseringsinitiatieven. In welke mate leerkrachten datgene wat ze leerden ook toepasten in hun dagelijkse praktijk werd eerder zelden in kaart gebracht. Toch zijn er sporen van doeltreffende nascholingen die verankerd raken in de school- en klaspraktijk zoals bijvoorbeeld de lesfiches van muzische vorming. Beleidsmatig groeit de aandacht voor de doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering. Deze kentering vanuit een cultuur van grote individuele autonomie en vrijblijvende nascholingen vergt vernieuwingsbereidheid van de teamleden enerzijds en een blijvende coaching en opvolging van de schoolleiding anderzijds.

Vooral op beleidsniveau is er groeiende aandacht voor recente ontwikkelingen in onderwijs. De school beschikt over eerder weinig pedagogisch-didactische publicaties en tijdschriften. De directeur wil zich de specificiteit van het kleuteronderwijs eigen maken. Deze professionalisering zal ongetwijfeld bijdragen tot een kwaliteitsvolle begeleiding van het kleuterteam.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

Motivering

De lagere afdeling werkt aan de ontwikkeling van een nieuw, digitaal rapport. De geplande wijzigingen en bijstellingen zijn ongetwijfeld waardevol, maar zullen hun doel gedeeltelijk missen als de vragen omtrent evaluatie niet eerst zijn uitgeklaard. De school gaat productgericht en pragmatisch te werk, eerder dan een proces van visieontwikkeling te doorlopen.

De rapportering over lichamelijke opvoeding is doelgericht en transparant.

Aan de ouders van de kleuters wordt mondeling gerapporteerd tijdens individuele oudercontacten. De observatie- en screeningsgegevens vormen de basis van deze rapportage. In de lagere afdeling duiden de leerkrachten de semestriële rapporten tijdens een oudergesprek.

De betekenis van leergebieden en –domeinen wordt verklaard in een bijlage van het rapport. Ook de gebruikte symbolen krijgen toelichting. De lagere afdeling experimenteert dit schooljaar met de rapportering over muzische vorming. Sommigen vermelden het geëvalueerde domein, anderen lessen of activiteiten. Daarover zijn er geen bindende afspraken, noch feedback vanuit het beleid.

De school voelt aan dat het huidige rapport onvolledige, onevenwichtige of ongenueanceerde informatie geeft aan ouders. Zo wordt het ene leergebied per domein gequoteerd, het andere niet. Op bepaalde leergebieden en –domeinen wordt veel sterker gefocust dan op andere. Het betreft vooral technisch-cognitieve vaardigheden. Van enkele leergebieden worden de scores opgeteld en als ‘totaal’ voorgesteld. Welke informatie de school daarmee aan de ouders wil geven, is onduidelijk.

De school wil in de nabije toekomst een rapport ontwikkelen in een digitaal platform. Tegelijk worstelt ze met het doelgericht evalueren en het al dan niet geven van puntenscores. Tot nu toe is de aanpak veeleer pragmatisch dan dat ze stoelt op een visie op evalueren en rapporteren. De school nam nog weinig initiatieven om zich hierin te professionaliseren. Wijzigingen gebeurden tot hier toe vooral intuïtief en binnen de technische mogelijkheden van het gebruikte systeem.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het leiderschap van de directeur wordt aanvaard en sterk gewaardeerd door de meeste teamleden. Na een woelige en moeilijke periode is het team toe aan een goede collegiale verstandhouding. Ook het schoolbestuur neemt daarin zijn verantwoordelijkheid op. De directeur vormt samen met de zorgmedewerkers een beleidsteam. Bij het implementeren van onderwijskundige vernieuwingen houdt de directeur voldoende rekening met de draagkracht van zijn team. De wijze waarop de directeur het vernieuwingstraject muzische vorming aanpakt is voorbeeldig. Dit kan een hefboom zijn voor de toekomst.

De school legt verschillende visieteksten voor, maar die hebben geen breed draagvlak. Ze ondersteunen de school nauwelijks in haar ontwikkeling.

De school streeft naar een besluitvorming waarbij elk van de participanten zijn inbreng heeft. Zo nodig hakt de directeur knopen door. Geregeld verwacht het schoolbestuur, om aannemelijke redenen, dat zijn vier scholen gezamenlijke besluiten nemen, bijvoorbeeld over de aankoop van onderwijsleerpakketten. Deze besluiten zijn niet altijd gedragen door het team.

De reflex om het rendement van het gegeven onderwijs na te gaan om zo nodig zijn pedagogisch-didactisch handelen bij te sturen, is nog niet sterk aanwezig bij het team. Op beleidsniveau zijn er aanzetten daartoe.

De school stelt in een uitgeschreven talenbeleid concrete doelstellingen voorop. Zij neemt meerdere initiatieven die aansluiten bij de context- en inputkenmerken van de school. De acties hebben als doel de taalvaardigheid bij de kinderen te verhogen. Deze worden in belangrijke mate ondersteund door het zorgteam. Op de klasvloer heeft de uitwerking van een hedendaags taalvaardigheidsonderwijs nog belangrijke groeikansen.

Binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid sluit de aanwending van de SES-lestijden aan bij de noden en behoeften van de schoolcontext en de inputfactoren. De school benut de toegekende SES-lestijden enerzijds om klasgroepen op te splitsen en anderzijds om acties uit te werken, beiden met als doel de slaagkansen van de leerlingen te verhogen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De inspanningen van de lagere afdeling om muzische vorming doelgericht aan te bieden.
- De brede en evenwichtige invulling van muzische vorming in de lagere afdeling.
- De blijvende inspanningen van een aantal leerkrachten om de afspraken over muzische vorming consequent uit te voeren.
- De screening en observatie van de vorderingen van de kleuters.
- De planmatigheid en verslaglegging van de tweedelijnszorg.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ondersteuning en de professionaliseringsacties van de ICT-coördinator.
- De transparantie van het rapport over lichamelijke opvoeding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De waarderende en ondersteunende leiderschapstijl van de directeur.
- De sturing en ondersteuning door het beleidsteam dat bestaat uit de directeur en het zorgteam.
- Het implementatietraject van het leerplan muzische vorming in de lagere afdeling.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Een doelgerichte, representatieve en evenwichtige evaluatie van muzische vorming in de lagere afdeling.
- Een transparante rapportering van muzische vorming in de lagere afdeling.
- De bewaking van een doelgericht en evenwichtig aanbod van muzische vorming in de kleuterafdeling.
- Een vernieuwende themakeuze onder meer op basis van actuele bronnen.
- Een nette inrichting en een duidelijke structurering van klassen en hoeken in de kleuterafdeling.
- Uitnodigende, uitdagende en verrijkte speelleerhoeken in de kleuterafdeling.
- De planmatigheid, verslaglegging en oog voor doeltreffendheid van de eerstelijnszorg.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Professionaliseringsacties voor het kleuterteam die afgestemd zijn op zijn specifieke noden.
- Aandacht voor implementatie van professionaliseringsacties.
- Opvolging en coaching van de implementatie van professionaliseringsacties.
- Transparantie en evenwicht in de rapporteringspraktijk in de lagere afdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling van visies die breed gedragen zijn door het team en richtinggevend zijn voor zijn pedagogisch-didactisch handelen.
- Een specifieke visieontwikkeling op het niveau van de kleuterafdeling.
- De implementatie van de visie met betrekking tot creëren, beschouwen en reflecteren van het leerplan muzische vorming.
- Bindende afspraken voor het gelijkgericht pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten.
- Opvolging en coaching tot op de klasvloer bij de toepassing van afspraken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling streeft onvoldoende de ontwikkelingsdoelen Nederlands na.
- De lagere afdeling bereikt in onvoldoende mate de eindtermen Nederlands.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
Nederlands

voor het **lager onderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
Nederlands

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 06-06-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Ann Brys de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	